

Sikkerhet og solidaritet i fellesskap

Innledning

Som sosialdemokrater er frihet, solidaritet og samarbeid styrende prinsipper for vårt internasjonale engasjement. Kampen mot ulikhet har alltid vært et overordnet mål for oss. Vi vil styrke demokrati, menneskerettigheter, likestilling og bærekraftig utvikling. Vår sikkerhet og vår velstand er tuftet på en regelstyrt verden. For Norge er det derfor avgjørende at internasjonale kjøreregler følges og at folkeretten respekteres.

Russlands ulovlige angrepskrig i Ukraina har senket et nytt alvor over Europa. Globalt har demokratiet vært på vikende front det siste tiåret. Samtidig har autoritære krefter arbeidet for en uthuling av internasjonale normer og rammeverk som ble bygd opp etter andre verdenskrig. Endringstempoet akselererte gjennom pandemien. Verden preges i dag av polarisering, tiltakende rivalisering og betydelig usikkerhet. Tiden vi står i krever derfor mer av oss. For vår tids utfordringer går ikke over av seg selv – de må løses i fellesskap.

Arbeiderpartiets utenriks- og sikkerhetspolitikk skal styrke Norges trygghet, vårt handlingsrom og våre interesser. Samtidig skal Norge med Arbeiderpartiet i regjering alltid føre en tydelig og solidarisk utviklingspolitikk for å bekjempe ulikhet, samtidig som vi fremmer likestilling og grønn, rettferdig omstilling. En-prosentmålet for norsk bistand ligger fast.

I en tid hvor autoritære og fascistiske strømninger brer om seg vil Arbeiderpartiet samarbeide med fagbevegelsen og sivilsamfunnsorganisasjoner for å styrke innsatsen for demokrati, mangfold og toleranse. Heller ikke vårt eget demokrati er usårbart. Folkestyret må beskyttes, for eksempel mot utenlandsk påvirkning gjennom fordekt finansiering av norske partier.

Russlands angrepskrig i Ukraina

Den 24. februar 2022 vil bli stående som et tidsskille da Russland gikk til fullskalaangrep på et fredelig naboland, i strid med FN-pakten og den regelbaserte verdensorden. Terrorbombing og målrettede overgrep mot den ukrainske sivilbefolkningen har ført til umenneskelige lidelser. Moskva fører en utslettelseskrig med uttalt hensikt å fjerne Ukraina som selvstendig stat og nasjon. Voldtekt og tortur brukes som strategi for å dehumanisere befolkningen. Brutaliteten er et bevisst forsøk på å knekke ukrainernes utholdenhet, vilje og kampmoral. Men hittil ser det ut til at russernes bestialske framferd har hatt motsatt effekt. Det ukrainske folk har vist en heltedmodig forsvarsvilje. Overgrepene har tydeliggjort for alle hva som er i vente om Russland skulle vinne fram.

Russlands folkerettsstridige angrepskrig utfordrer alt vi står for. Vi må derfor gjøre det vi kan for å støtte Ukrainas frihetskamp. Det skal ikke være sånn at den sterkeste rett gjelder og at ulovlige angrepskriger lønner seg. Et slikt utfall vil kunne få svært alvorlige konsekvenser, både i Europa og andre steder i verden. Vår støtte til Ukraina handler om å vise solidaritet med Ukraina, men det er også i vår egeninteresse at Ukraina klarer å forsvare sitt land og sitt folk.

I krigens andre år er det ikke noe som tyder på at Putins ambisjoner i Ukraina har endret seg. Arbeiderpartiet er følgelig forberedt på at krigen vil kunne vare lenge. Vi vil støtte den ukrainske forsvarskampen så lenge det er behov for det. Ved å samle et bredt stortingsflertall for det flerårige Nansen-programmet for Ukraina, på til sammen 75 milliarder kroner for perioden 2023–2027, har regjeringen vist internasjonalt lederskap og tydeliggjort at Norges støtte til Ukrainas legitime frihetskamp er langsiktig og forutsigbar. Gjennom sivil og militær støtte vil programmet redusere menneskelige lidelser og bidra til at Ukraina kan avslutte krigen på sine vilkår. For Arbeiderpartiet er det viktig å stille tydelige krav om respekt for

både menneskerettigheter og arbeidstakernes rettigheter. Vi vil styrke kampen mot korrupsjon og det skal føres god kontroll med alle norske bidrag.

Norske kommuner og sivilsamfunnsorganisasjoner har på imponerende vis stilt opp for Ukraina. Samtlige norske kommuner har mottatt ukrainske flyktninger. Flere kommuner har i tillegg etablert tette samarbeid med ukrainske lokalsamfunn for å styrke demokratiutvikling og lokalt folkestyre.

Som følge av Russlands folkerettsstridige angrep på Ukraina, har EU innført omfattende sanksjoner som Norge har sluttet opp om. Hensikten er å svekke Russlands evne til å finansiere invasjonen og overgrepene i Ukraina. Sanksjonene har over tid blitt stadig strengere, og de fungerer, men ikke godt nok. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide aktivt for at flere land slutter opp om sanksjonene. Et utvidet sanksjonsfelleskap vil bidra til å styrke folkeretten og begrense handlingsrommet for russisk aggresjon.

Arbeiderpartiet vil også støtte opp om det italienske initiativet om å etablere et internasjonalt eiendomsregister over russiske oligarker med en formue over 10 millioner euro. En slik database, eksempelvis basert på verdipapirregistre og nasjonale registre over reelt eierskap, vil bidra til mer økonomisk åpenhet og samtidig svekke oligarkenes muligheter til sanksjons-omgåelse. Ved å ta lederskap i dette spørsmålet, vil Norge bekrefte sin posisjon som foregangsland når det gjelder økonomisk rettferdighet.

Krigens ringvirkninger og internasjonal solidaritet

Den russiske aggresjonen har også vidtrekkende konsekvenser langt utenfor Ukrainas grenser. Globalt har korn- og drivstoffprisene skutt i været. Dette forsterker sult og fattigdom i regioner som Midtøsten, Nord-Afrika og Afrikas horn. For mange kommer prisveksten på toppen av eksisterende kriser. For befolkningen i Jemen, Afghanistan og Somalia har de humanitære behovene økt i betydelig omfang. Arbeiderpartiet mener Norge må ta en aktiv rolle internasjonalt for å motvirke russisk desinformasjon om krigen i Ukraina og dens ringvirkninger.

FNs nyeste rapport for menneskelig utvikling viser at arbeidet for å nå bærekraftsmålene er satt kraftig tilbake de siste årene. Pandemien og den påfølgende invasjonskrigen i Ukraina har hatt store, negative konsekvenser for milliarder av mennesker. I kombinasjon med omveltende klima- og miljøendringer har dette ført til økt fattigdom, tiltakende polarisering og uro verden over.

Det er følgelig av stor betydning at land som Norge, som har evne til å bidra, trapper opp det internasjonale engasjementet. For Arbeiderpartiets utviklingspolitikk, som er forankret i FNs bærekraftsmål, klimamålene og menneskerettighetene, betyr det økt støtte til områder hvor vi har særlige fortrinn og kan utgjøre en forskjell. Vårt mål er rettferdig, solidarisk, bærekraftig samfunnsendring. Respekt for arbeidstakernes rettigheter og sosial dialog er viktig for å oppnå dette målet. Både arbeidslivets parter og sivilsamfunnsorganisasjoner er sentrale endringsaktører for å lykkes.

Sivilsamfunnsorganisasjoner spiller også en avgjørende rolle for å få fram humanitær hjelp til de som trenger det mest, nå de utsatte områdene raskest, samtidig som de er viktige aktører i arbeidet med å sikre rettigheter og demokrati. Støtte til lokale sivilsamfunnsorganisasjoner er derfor avgjørende for å sikre samhandling mellom den humanitære nødhjelpsinnnsatsen og det mer langsiktige utviklingsarbeidet.

En rettferdig verden er også en likestilt verden, og Arbeiderpartiet vil derfor styrke Norges internasjonale arbeid for seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR). Kvinners rett til å bestemme over egen kropp er imidlertid under press i alle verdensdeler. For å motarbeide tilbakeslag er det avgjørende å bygge brede allianser på tvers av land.

Norge har over tid bygget opp en solid kompetanse og et betydelig nettverk innen oppfølgingen av FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet. I en tid med stadig flere konflikter, vil Arbeiderpartiet styrke denne innsatsen. Inkluderende freds-løsninger er av stor betydning for å kunne skape varig fred.

Kunstig intelligens og autonome våpen

At kunstig intelligens tas i bruk på nye områder fører med seg både muligheter og grunnleggende utfordringer og dilemmaer. Internasjonalt samarbeid er nødvendig for bedre å regulere den videre utviklingen og bruken av kunstig intelligens. Arbeiderpartiet er opptatt av at Norge kobler seg på EUs pågående arbeid på dette feltet.

Ny teknologi som kunstig intelligens vil forandre kriger og konflikters gang. Selvstyrte våpen og våpensystemer med autonome funksjoner er per i dag ikke tilstrekkelig regulert internasjonalt. Norge må ta nødvendige initiativ for å regulere utviklingen av selvstyrte våpensystemer. Arbeiderpartiet i regjering arbeider sammen med nærstående land for et målrettet forbud mot våpensystemer utenfor menneskelig kontroll, kombinert med andre former for regulering av våpen og våpensystemer med delvis selvstyrte komponenter.

Autoritære krefter og avhengighet

Russlands ulovlige angrepskrig i Ukraina har tydeliggjort farene ved å gjøre seg avhengig av autoritære regimer. For Europa førte bortfall av russisk gass til skyhøye strømpriser og misnøye i befolkningen. Over hele verden steg prisene på basisvarer som mat og drivstoff. I over femti år la verdens ledende demokratier til grunn at mer samhandel ville føre til en demokratisk utvikling i autoritære stater. Det ble antatt at globalisering nærmest ville føre til en vinn-vinn-situasjon for alle involverte parter. Velstand og frihet ville vokse i takt. Men så enkelt ble det ikke. I stedet har autoritære regimer flere steder festet sitt grep om makten, og i noen tilfeller fått betydelig kontroll over kritisk infrastruktur og globale verdikjeder. Slik har det blitt skapt avhengighetsforhold som kan gjøre demokratiske stater sårbare for press og uønsket innflytelse. I en tid hvor dette har kommet til overflaten, er det viktig at land som Norge navigerer trygt sammen med våre allierte og partnere. Arbeiderpartiet vil styrke innsatsen for å opprettholde en regelstyrt verdensorden, videreutvikle bærekraftige forsyningslinjer og styrke motstandskraften i det norske samfunnet.

Likestilling

En rettferdig verden er også en likestilt verden. Respekt for kvinners rettigheter er en nødvendig forutsetning for demokratiske, bærekraftige, inkluderende og velutviklede samfunn. I tillegg er kvinners aktive deltakelse i samfunnet helt sentralt for økonomisk utvikling, vekst og fattigdomsreduksjon. De siste årene har konservative krefter økt presset mot seksuell og reprodutiv helse og rettigheter. Både kvinner og seksuelle minoriteter har opplevd å få sine rettigheter innskrenket i en rekke land. Angrep på skeive og på kvinners rettigheter er ofte «kanarifugler i gruva» når land går i mer autoritær retning. For å fremme likestilling og retten til å bestemme over egen kropp, vil Arbeiderpartiet styrke innsatsen og de finansielle bidragene til seksuell og reprodutiv helse og rettigheter.

Ulikhet

Næringslivet, arbeidstakere og staten må i enda større grad spille på lag for å løse verdens akselererende klimakrise og økende sosiale utfordringer. Arbeiderpartiet vil at Statens pensjonsfond utland (SPU) skal være en aktiv eier som bruker sin tyngde for å fremme menneskerettigheter og god skatteetikk. I tilfeller hvor dette er umulig og det begås grove brudd på menneskerettigheter og ILO-konvensjoner for arbeidstakerrettigheter, bør SPU trekke seg ut. Dette må imidlertid kun benyttes som et virkemiddel etter gjentatte mislykkede forsøk på å forbedre situasjonen.

Vi må heller ikke glemme at Russlands fullskalaangrep mot Ukraina kom etter 30 år med eksploderende ulikhet. Historien viser oss at ulikhet og konflikt går hånd i hånd. Den rikeste prosenten russere mottar en femtedel av nasjonalinntekten. Blant de 20 000 russere som eier over 100 millioner kroner, befinner anslagsvis mellom halvparten og tre fjerdedeler seg i vestlige skatteparadiser. Uten åpenhet kan velstående personer som Norge ikke ønsker noen tilknytning til, forsyne seg norsk av verdiskaping.

Skjult utenlandsk eierskap øker ikke bare verdensulikheten, men utgjør også en risiko for vår nasjonale sikkerhet. Arbeiderpartiet vil intensivere det internasjonale samarbeidet for å utvikle et mer rettferdig skattesystem, stans i kapitalflukt og jobbe for globale standarder for skatt, åpenhet og aktsomhetsvurderinger. Å øke den internasjonale minimumssatsen for selskapskatt til 25 prosent og å innføre et offentlig globalt register med informasjon om hvem som er de rettmessige eierne av selskaper, eiendommer og verdipapirer, bør stå sentralt i det arbeidet.

Nasjonalt må Norge få på plass registeret over reelle rettighetshavere så fort som mulig, med verifiseringsmekanismer i verdensklassen, ulike typer juridiske enheter og selskap, inkludert børsnoterte selskap, og så mye åpenhet som mulig. Skatteetaten, Økokrim og Arbeids-tilsynet bør over tid styrkes for å understøtte denne innsatsen.

Global helse

Smittsomme sykdommer tar ikke hensyn til landegrenser. Fungerende internasjonalt samarbeid er nødvendig både for effektivt smittevern og håndtering av framtidige pandemier og andre helsekriser. Vi står bedre rustet sammen. Regjeringen må arbeide for å knytte Norge tett på EUs nye og sterkere samarbeid om helseberedskap. Arbeiderpartiet mener Norge må spille en aktiv rolle i forhandlingene som pågår i Verdens helseorganisasjon for å ruste verdenssamfunnet til å håndtere den neste internasjonale helsekrisen. Det krever mer robuste helsesystemer med en god primærhelsetjeneste og god folkehelse, og at vi sikrer alle tilgang til vaksiner og andre medisinske tiltak.

Arbeiderpartiet vil jobbe for at alle land bygger opp universelle systemer for helsefinansiering som dekker alle og sikrer forebygging og behandling av både smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer.

Internasjonal migrasjon

Verden står overfor den største flyktningkrisen i historien. Over 100 millioner mennesker, hvorav halvparten barn, er nå på flukt. Dette er mennesker som har behov for beskyttelse og sikkerhet. Krig, naturkatastrofer, politisk forfølgelse og fattigdom er noen av mange årsaker til hvorfor rekordmange mennesker blir tvunget til å flykte fra sine hjem. Norge må følge opp internasjonale avtaler som forplikter oss å hjelpe mennesker på flukt, hegne om retten til å søke beskyttelse, bidra økonomisk til land med store utfordringer knyttet til flyktningkrisen, ta initiativ til europeisk og internasjonalt samarbeid og gi mennesker på flukt mulighet til å skape et godt og trygt liv i landet vårt. Arbeiderpartiet mener ordningen med kvoteflyktninger gjennom FN er den beste, mest rettferdige og tryggeste måten å ta imot flykninger på. Arbeiderpartiet mener at FNs høykommisær sine anbefalinger skal tillegges stor vekt, fordi en rettferdig fordeling av verdens flyktninger kun er mulig når de landene med størst kapasitet bidrar mest. I tillegg til dette vil Arbeiderpartiet vurdere andre lovlige migrasjonsveier for flyktninger til Norge.

Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i behandlingen av alle saker som berører barn. Alle barn skal bli tatt imot på en trygg og god måte som ivaretar deres rettigheter og behov. Norge skal være en pådriver for at rettigheter for barn på flukt ivaretas, både nasjonalt og internasjonalt. I saker hvor foreldre utvises fra Norge for brudd på utlendingsloven mener Arbeiderpartiet det bør åpnes for økt bruk av alternative

sanksjonsformer for å hindre at barn og foreldre må skilles, herunder krav til lengre botid i Norge for å kunne få permanent oppholdstillatelse.

Regjeringen mottok i fjor en rapport fra en arbeidsgruppe som har sett på terskelen for utvisning i saker som berører barn. I rapporten fremmes det flere konkrete forslag til justeringer av regelverk og praksis for å ivareta barnets beste på en bedre måte. Arbeiderpartiet mener forslagene som en samlet arbeidsgruppe står bak må følges opp, slik at barnets beste kan ivaretas i større grad i denne typen saker.

Europa

Den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen krever et enda tettere og mer omfattende europeisk samarbeid. I et stadig mer krevende geopolitisk landskap, med tiltakende rivalisering og uforutsigbare rammevilkår, har Norge en sterk egeninteresse i et samlet Europa. Og når autoritære krefter forsøker å splitte oss, er det viktigere enn noen gang at vi holder sammen. Arbeiderpartiet ønsker derfor at regjeringen viderefører og styrker EØS-samarbeidet. Samspillet med EU vil fremover også bli enda viktigere for grønn omstilling og samfunnets motstandskraft. Som følge av Russlands ulovlige krig i Ukraina, har også Norge blitt viktigere for Europa. Vi har trappet opp både gassproduksjon og sikkerhet på sokkelen, og med Arbeiderpartiet i regjering vil Norge være en pålitelig leverandør av olje og gass til resten av Europa.

Nordområdene

Nordområdene er Norges viktigste strategiske satsingsområde, særlig løftet fram av den rødgrønne regjeringen og daværende utenriksminister Jonas Gahr Støre. Initiativer vi tar i nordområdene er viktig for lokalsamfunnene, for Norge og for verden. Nord-Norge og nordområdene er en avgjørende del av den norske økonomien – og betydningen vil ventelig bare øke i årene framover. Ressursene i nord fører med seg enorme muligheter innen havbruk, energi, mineraler, reiseliv, «space» og industri. Skal vi ha aktivitet, utnytte ressursene og ha troverdighet overfor våre naboer, må det bo folk i nord. Derfor må sentralisering snus til satsing. Det skal være attraktivt å bo i et sterkt og levende Nord-Norge, med gode velferds-tilbud og ettertraktede arbeidsplasser.

Norge er tjent med forutsigbarhet og stabilitet i nordområdene. Det fordrer aktiv tilstedeværelse og en bærekraftig forvaltning av våre ressurser. I Arktis står vi overfor utfordringer ingen land kan løse alene. Når Norge nå skal overta lederskapet i Arktisk råd må hovedoppgaven være å sørge for at Arktisk råd overlever som det viktigste internasjonale samarbeidsorganet for arktiske spørsmål

Israel og Palestina

Utviklingen i Israel og Palestina går i feil retning. Arbeiderpartiet er svært bekymret over økt spenning og voldsbruk mellom israelere og palestinere. Den israelske okkupasjonen av Vestbredden er hovedhindringen for en tostatsløsning. Arbeiderpartiet vil arbeide for at okkupasjonen tar slutt og at palestinerne får sin egen stat. En fredelig løsning på konflikten stiller krav til begge parter, men Arbeiderpartiet er særskilt bekymret over den utstrakte volden og undertrykkelsen palestinerne utsettes for. Utbyggingen av ulovlige bosetninger og annektering av palestinsk land må opphøre.

Den israelske blokaden av Gaza fortsetter. Restriksjoner på bevegelse av folk og varer ut og inn av Gaza og Vestbredden undergraver mulighetene for en bærekraftig økonomi. I Gaza bor det nå om lag 2,2 millioner mennesker på et område like stort som Mjøsa. Det fødes flere barn årlig i Gaza enn i Norge. Snittalderen er ca. 18 år. Det er ingen framtid for Gaza uten en fullstendig oppheving av stengningsregimet slik at befolkningen kan bevege seg ut og inn, både via Israel og Egypt.

Siden 2015 har det vært Arbeiderpartiets posisjon at en endelig fredsavtale ikke er et premiss for å anerkjenne Palestina som stat. Arbeiderpartiet er rede til å anerkjenne Palestina som stat på et tidspunkt hvor en anerkjennelse kan skape framgang i fredsprosessen. Arbeiderpartiet vil arbeide for bredest mulig europeisk støtte til denne posisjonen. Palestinsk samling og avholdelse av valg er samtidig av grunnleggende betydning for Palestinas videre utvikling. Norge må fortsette å støtte sivilsamfunnsorganisasjoner i Palestina for å fremme menneskerettigheter, demokrati og palestinsk statsbygging. Den humanitære støtten for å bedre palestinske flyktningers levekår bør styrkes.

Afghanistan

Etter Talibans maktovertakelse i 2021 har krigshandlingene opphørt, men befolkningens rettigheter har lidd flere, alvorlige tilbakeslag. Under ledelse av en enerådig emir fattes stadig flere undertrykkende påbud. Situasjonen for jenter og kvinner er kraftig forverret. Omfattende yrkesforbud, utdanningsnekt utover barneskole, samt tildekningspåbud og bevegelsesbegrensinger er blant de mange, fullstendig uakseptable grepene Taliban har tatt som undertrykker kvinner. Vanstyret har også resultert i at de humanitære behovene har økt drastisk. Det anslås at to tredjedeler av Afghanistans 42 millioner innbyggere har behov for humanitær assistanse. Som følge av Afghanistans geografiske beliggenhet og historie, vil landet på ny kunne bli et oppmarsjområde for internasjonal terrorisme. Tilstedeværelsen til ISKP og andre terrorgrupper er bekymringsfull. Dette til tross for at Taliban forsøker å bekjempe terrorgruppen. Det hefter en rekke dilemma ved den alvorlige situasjonen i Afghanistan, men Arbeiderpartiet mener at Norge må styrke det langsiktige arbeidet for å påvirke Taliban og samtidig påtale vanstyre, løftebrudd og undertrykkelse.

Belarus

Diktaturet i Belarus er ansvarlig for en omfattende undertrykkelse av egen befolkning. Regimet har det siste året lagt til rette for Russlands ulovlige angrepskrig i Ukraina. Styresmaktene har de siste årene fengslet tusenvis av opposisjonelle. Størstedelen av landets opposisjon befinner seg nå av nødvendighetshensyn i eksil. Arbeiderpartiet støtter demokratibevegelsen i Belarus og mener at støtten til sivilsamfunn og menneskerettighetsorganisasjoner i landet bør styrkes.

Etiopia

Den brutale borgerkrigen førte til flere hundretusen drepte og svært alvorlige overgrep mot sivilbefolkningen. Fredsavtalen fra november 2022 har medført bevegelse i riktig retning, men utfordringene er fremdeles mange. Det er et stort behov for å sikre ivaretagelse og reintegrering av flyktninger og internt fordrevne, etterforske overgrep og stille krigsforbrytere til ansvar. Krigens ødeleggelser har i kombinasjon med vedvarende regionale og lokale konflikter samt tørke ført til store humanitære behov i hele landet. Arbeiderpartiet mener at Norge bør fortsette innsatsen for å støtte opp fred og forsoning og gi sårt tiltrengt humanitær bistand. Arbeidet for ytrings- og pressefrihet bør styrkes, og Norge bør støtte etiopiske sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider for demokrati og menneskerettigheter.

India

Verdens største demokrati har under ledelse av det hindunasjonalistiske regjeringspartiet Bharatiya Janata Party (BJP) blitt mindre demokratisk. Sivile rettigheter er under press, herunder ytrings-, presse- og religionsfrihet. Religiøse minoriteter opplever utstrakt diskriminering, blant annet som følge av økende hindunasjonalisme. Arbeiderpartiet er særlig bekymret over tiltakende polarisering og en knebling av sivilsamfunnsorganisasjoner, opposisjonelle og journalister i India.

Iran

Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den negative utviklingen i Iran. Jina Mahsa Aminis dødsfall og regimets håndtering av de store påfølgende demonstrasjonene vitner om en fullstendig mangel på respekt for menneskerettighetene. Undertrykkelsen av egen befolkning

og brutaliteten i møte med demonstrasjoner er under enhver kritikk. Det er derfor bra at Norge har sluttet seg til EUs sanksjoner og listeføringer rettet mot alvorlige menneskerettsbrudd i Iran. Arbeiderpartiet mener de fredelige demonstrantene har utvist stort mot ved å stå opp mot undertrykkelsen, og det internasjonale samfunn bør styrke innsatsen for å få iranske myndigheter til å endre kurs.

Jemen

Borgerkrigen i Jemen er inne i sitt niende år. Flere regionale aktører, herunder Saudi-Arabia, De forente arabiske emirater og Iran, har lenge vært militært involvert i konflikten. Den humanitære situasjonen i Jemen forblir svært alvorlig. Det anslås at hele to tredjedeler av befolkningen, over 21 millioner mennesker, vil ha behov for humanitær nødhjelp i 2023. Det er derfor bra at regjeringen har økt den humanitære støtten til landet, og det er viktig at Norge framover styrker innsatsen for å beskytte sivile, opprettholde helsetjenester og redusere farene ved miner. Men humanitære midler vil ikke løse krisen, og Arbeiderpartiet vil derfor at Norge skal støtte opp om initiativ for å skape varig fred i Jemen.

Kina

Selv om Norge og Kina har ulike politiske systemer og ulike verdier på mange områder, har vi en felles interesse i å fremme globale fellesgoder som klimatiltak, bærekraftig utvikling og internasjonal handel. På disse områdene er Kinas bidrag av stor betydning for å oppnå positive resultater globalt. Samtidig er menneskerettighetssituasjonen i Kina bekymringsfull. FNs høykommissær for menneskerettigheter publiserte i 2022 en rapport som konkluderte med at det er begått alvorlige menneskerettighetsbrudd i Xinjiang mot uigurer og andre muslimske minoriteter, og at disse handlingene kan utgjøre forbrytelser mot menneskeheten. Arbeiderpartiet oppfordrer kinesiske myndigheter til å respektere sine menneskerettighetsforpliktelser, stoppe vilkårlig frihetsberøvelse av uigurer og andre minoriteter, og samarbeide fullt ut med FNs menneskerettighetsinstusjoner for å sikre overholdelse internasjonale menneskerettighetsforpliktelser.

Kurderne

Kurderne er trolig den største etniske folkegruppen uten en selvstendig stat. Om lag 30 millioner kurdere lever i Irak, Iran, Syria og Tyrkia, og opplever flere steder diskriminering og undertrykkelse. Arbeiderpartiet mener at Norge bør samarbeide med andre land for å bedre kurdernes situasjon, herunder dialog med landene med kurdisk befolkning med mål om å sikre den kurdiske befolkningens økonomiske, sosiale og politiske rettigheter. Forfølgelsen vårt prokurdiske søsterparti HDP opplever i Tyrkia er uakseptabel og må påtales.

Marokko og Vest-Sahara

Norge må styrke sitt engasjement for en fredsløsning i Vest-Sahara, som har vært okkupert av Marokko siden 1975. Saharawienes legitime rett til selvbestemmelse og organisasjonsfrihet må respekteres. Den marokkanske okkupasjonen er i strid med folkeretten, og Vest-Sahara må nå få sin uavhengighet. I tråd med handelsråd fra Stoltenberg II-regjeringen, må Norge fortsette å fraråde norske næringslivsengasjementer i Vest-Sahara som er i strid med saharawienes ønsker og interesser.

Myanmar

Drøye to år etter militærkuppet vedvarer den prekære situasjonen i Myanmar. Militærregimet fortsetter sin brutale framferd, og Arbeiderpartiet fordømmer juntaens bombing av egen befolkning. Menneskerettighetene er under alvorlig press og de humanitære behovene er økende. Arbeiderpartiet har et langvarig og sterkt engasjement for befolkningen i Myanmar. Det er derfor viktig at regjeringen viderefører støtten til befolkningen i landet gjennom FN og lokale sivilsamfunnsorganisasjoner.

Pakistan

Den økonomiske og politiske krisen i Pakistan er alvorlig. Sikkerhetssituasjonen er forverret det siste året. Polarisering og ekstremisme er vedvarende utfordringer. Det er behov for å finne bærekraftige, politiske løsninger og samtidig styrke arbeidet for kvinners rettigheter, ytringsfrihet og demokrati. Militærets innflytelse bør begrenses i tråd med demokratiske prinsipper. Arbeiderpartiet er særlig bekymret over den stadig forverrede situasjonen for religiøse minoriteter i Pakistan og den enorme økonomiske ulikheten.

Somalia

Somalia står overfor store utfordringer som klimaendringer og tørke, matsikkerhet, terrorisme og uroligheter, samt flyktninger og internt fordrevne. Arbeiderpartiet vil derfor at Norge skal øke innsatsen for stabilisering og konfliktforebygging i landet, videreføre humanitær bistand samt styrke arbeidet for klima- og matsikkerhet.

Sri Lanka

Den økonomiske utviklingen i Sri Lanka er bekymringsfull. Fattigdommen har økt. FN anslår at over 6 millioner mennesker har behov for humanitær bistand i 2023. Samtidig er menneskerettighetene under press. Myndighetenes bruk av terrorlovgivning for å fengsle studentaktivister er uakseptabel. Arbeiderpartiet mener Norge må fortsette arbeidet med å beskytte ytringsfriheten i landet, styrke innsatsen mot barneekteskap og for avkriminalisering av homofili.

Sudan

Arbeiderpartiet er sterkt bekymret over den dramatiske utviklingen i Sudan. Situasjonen er både farlig og uoversiktlig, med en reell fare for en langvarig og brutal borgerkrig – i en allerede tungt belastet region og i et land hvor sivilbefolkningen i tiår har måttet leve under et diktatorisk og undertryggende regime. Det hviler et tungt ansvar på de stridende partene for å beskytte sivile og i tillegg sikre befolkningen tilgang til livsnødvendige forsyninger. Kamphandlingene må opphøre. Norge bør fortsette innsatsen for nedtrapping av konflikten, for å få i stand en varig våpenhvile i landet og bidra til demokratisk utvikling i Sudan.

Enstemmig vedtatt.